

Ortadoğu Güncesi 21 Şubat - 20 Mart

Hazırlayan:
Mehmet Serdar ÇARHOĞLU
Araştırmacı

21 Şubat: İran'a ait iki savaş gemisinin Süveyş Kanalı'ndan geçişi, İsrail'in yoğun baskısı ile kanal yönetimi tarafından iki gün ertelendi. Erteleme için herhangi bir gerekçe de belirtilmedi. (Al Arabiya)

21 Şubat: Bahreynli göstericiler, ordunun da çekilmesi ile Manama'daki İnci Meydanı'nda kamp kurdular. Yeni anayasa isteyen ve bu yeni anayasa daha çok temsiliyet hakkı isteyen göstericiler, ayrıca politik mahkûmların da serbest bırakılmasını istiyorlar. (Al Sumaria)

21 Şubat: Sudan'ın Devlet Başkanı Ömer Hassan El Beşir'in, bir dahaki seçimlerde yeniden Devlet Başkanı olabilmek için seçimlere girmeyeceğini El Beşir adına Ulusal Kongre Partisi yetkilisi Rabie Abdelati duyurdu. (Al Arabiya)

21 Şubat: 1978'den beri yönetimde olan Yemen Lideri Ali Abdullah Salih'in göstericilere karşı güç kullanmasını din adamları yasaklarken, Ali Abdullah Salih, yönetimi sadece sandıkta bırakacağını söyleyerek göstericilere seslendi. (Al Arabiya)

21 Şubat: Libya lideri Muammer Kaddafi'nin oğlu Saif el-İslam Kaddafi, protestocuların tekliif edilen reformları kabul etmemeleri halinde, Libya'nın büyük bir sivil iç savaşın eşiğinde olduğunu, gerekirse de son nefer ve son kurşuna kadar savaşacaklarını dile getirdi. (Al Arabiya)

21 Şubat: İran'ın ruhani lideri Ayetullah Ali Hamaney, İran'ın savaş gemilerinin Süveyş Kanalı'ndan geçişini engellemeye çalışan İsrail Hükümeti'ni eleştirdi ve İsrail Hükümeti'ni kanser tümörüne benzeterek "Siyonist İsrail Hükümeti kanser tümörü gibi, birçok zarara neden oluyor, bölgede pek çok politik ve ekonomik felakete neden oluyor" dedi. (Al Arabiya)

22 Şubat: İran'ın iki savaş gemisi, sabaha karşı saat 05.45'te Süveyş Kanalı'ndan Akdeniz'e geçiş yaptı. Kanal yetkilisi, gemilerin geri dönüşlerini 3 Mart tarihinde beklediklerini söyledi. Savaş gemilerinin geçişi üzerine İsrail provakasyon olarak değerlendirdiği bu geçiş için donanmasını üst düzey alarmla geçirdi. (Al Arabiya)

22 Şubat: Süleymaniye Valisi Behroz Mehmet Salih açıklamasında, "silahlı bir grup tarafından KDP'nin Süleymaniye il başkanlığına yapılan saldırı ve sonrasında gelişen olayların kentte güvenlik ve huzuru bozmak isteyen bazı kesimler tarafından düzenlendiğini" söyledi. Vali, bu girişimlerin "toplumsal barışı bozma ve vatandaşların günlük yaşamını zarara uğratma amacı taşıdığını" söyledi. (Peyamner)

22 Şubat: Bahreyn'de muhalefetteki Hak Hareketi'nin lideri Hassan Mushaimaa internet aracılığı ile yaptığı açıklamada, yönetimin diyalog konusunda ciddi olup olmadıklarını görmek istediğini, ülkeye döndüğünde tutuklanıp tutuklanmayacağını da bunun bir göstergesi olduğunu söyledi. (Al Arabiya)

23 Şubat: Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Muammer Kaddafi'yi barışçıl gösteri yapan protestoculara karşı şiddet kullanan Kaddafi'yi kınadı. Ayrıca Arap Ligi de Libya'nın konsey toplantılarına katılımını askıya aldı. (Al Arabiya)

24 Şubat: Yemen Devlet Başkanı Ali Abdullah Salih, kendi yönetimi ve rejimi aleyhinde protestolarda bulunan göstericilerin can güvenliğini sağlayabilmek için, kendisine bağlı güvenlik güçlerini, protestocuları korumaları için görevlendirdi. (Al Arabiya)

24 Şubat: Bahreyn'de protestolar 11. gününe girmesine rağmen protestocuların geri çekileceğine dair hiçbir işaret yok. Protestocular, hükümetin diyalog için ön koşulları henüz yerine getirmediğini söylüyorlar. (Al Arabiya)

24 Şubat: Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Ban Ki Moon yaptığı açıklamada, uluslararası toplumun Libya'daki gelişmeleri yakından takip ettiğini, sivillere uygulanan şiddetin insan haklarına aykırı olduğunu vurgularken, Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Konseyi'nin konu ile ilgili olarak toplanacağını söyledi. (Al Sumaria)

24 Şubat: Irak Başbakanı Nuri El Maliki, Irak'ta gerçekleştirilmesi planlanan protestolara Iraklıların katılmaması için çağrıda bulundu ve bu protestoların Saddam Hüseyin'in rejimi taraftar-

ları tarafından düzenlendiği iddiasında bulundu. (Al Arabiya)

24 Şubat: Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Barack Obama, Fransa Devlet Başkanı Nicolas Sarkozy ve İngiltere Başbakanı David Cameron ile Libya'daki gelişmeler hakkında görüştü ve ABD'nin her ihtimali hazırda bulundurduğunu ifade etti. (Al Arabiya)

25 Şubat: Ürdün'de beş bin kişi sokaklara dökülerek politik özgürlük, daha geniş parlamenter temsiliyet ve kraliyetin yetkilerini kısıtlayan anayasal değişiklik talebiyle protestolarda bulundu. (Al Arabiya)

25 Şubat: Irak genelinde başlatılan eylemler Musul'da da yapıldı. Çıkan olaylarda 37 ölü ve 100'den fazla yaralı olduğu tahmin ediliyor. (Peyamner)

25 Şubat: Tunus'ta on binlerce Tunuslu, Zeynelabidin Bin Ali sonrası geçici hükümetin başındaki Muhammed Ganuçi'nin istifası için protestolarda bulundu. Protestolar devam ederken, hükümete bağlı helikopterler protestocuların bulunduğu alan üzerinde uçuş yaptılar. (Al Arabiya)

25 Şubat: Birleşik Arap Emirlikleri ve Türkiye Dışişleri Bakanları düzenledikleri ortak basın toplantısında, Libya yönetimine seslenerek protestoculara uygulanan şiddetin biran önce durdurulmasını ve daha fazla kan akmasını engellemesini istediler. (Al Arabiya)

25 Şubat: İran'a ait iki savaş gemisi, Süveyş Kanalı'ndan geçtikten sonra, Suriye'nin Latkieh limanına demirlediler. İran'ın savaş gemileri için İsrail'in alarm durumu da devam ediyor. (Al Sumaria)

25 Şubat: Avrupa Birliği hükümetleri Libya'ya uygulanacak olan silah ambargosu, mal varlıklarının dondurulması, seyahat yasağı hakkında oy birliği ile anlaştılar. (Al Arabiya)

26 Şubat: Irak Selahaddin Valisi Ahmed El Jaburi, Irak'ın en büyük petrol rafinerisine saldırı

düzenlendiğini, saldırı sırasında dört işçinin de öldürüldüğünü, rafinerinin de işleyişinin tamamen durduğunu duyurdu. (Al Arabiya)

26 Şubat: Yolsuzluk, işsizlik ve düşük yaşam şartlarını protesto etmek için sokaklara dökülen Iraklılar polisin sert müdahalesiyle karşılaştı. Musul'dan Basra'ya birçok şehirde düzenlenen gösterilerde Başbakan Nuri El Maliki aleyhine sloganlar atıldı. Basra'daki olayların ardından Vali istifa etti. (Peyamner)

26 Şubat: Yemen'de devam eden Devlet Başkanı Ali Abdullah Salih karşıtı protestolara, Yemen'de kilit pozisyonda bulunun iki büyük aşiret olan Haşit ve Bakil aşiretleri de dâhil oldu. (Al Arabiya)

26 Şubat: İran'daki muhalefet liderleri olan Hüseyin Musavi ve Mehdi Kerrubi, internet aracılığı ile destekçilerine çağrı yaptılar ve devam eden ev mahkûmiyetlerinin bitirilmesi için protesto yapmalarını istediler. (AFP)

27 Şubat: Yemen Devlet Başkanı Ali Abdullah Salih, yaptığı açıklamada "Yemen'in bütünlüğü ve bölgenin bütünlüğü üzerinde bir komplo uygulanıyor, bizler cumhuriyet rejimine hizmet ediyoruz, kanımızın son damlasına kadar da bu hizmetimiz devam edecek" dedi. (Al Arabiya)

28 Şubat: İran'da muhalif internet sitesi olan Kaleme'nin iddiasına göre, İranlı muhalif liderler Mir Hüseyin Musavi ve Mehdi Kerrubi, İran Güvenlik Güçlerinde ev hapsinde tutuldukları evlerinden alınarak tutuklandı ve Tahran'daki Heşmatiyeh Cezaevine gönderildiler. (Al Arabiya)

28 Şubat: Şii lider Ayetullah Ali Hüseyin El Sistani, ülkede siyasetçilere tanınan ayrıcalıkların kaldırılmasını istedi. Irak'ın Necef kentindeki bürosundan yapılan açıklamada Sistani, "Her şeyden önce eski ve yeni milletvekilleri, il meclis üyeleri ve üst düzey yetkililere verilen, kabul edilemez ayrıcalıkların iptal edilmesini istiyorum" ifadesini kullandı. (Peyamner)

1 Mart: Tunus'ta yasaklı olan İslamcı hareket Ennahda, 30 yıldır Zeynelabidin Bin Ali yöneti-

minde yer altına çekilmişti. Bin Ali'nin gidişi ile yeniden kurulduklarını duyurdular. (Al Arabiya)

1 Mart: İran'da muhalif liderler Musavi ve Kurabi'nin serbest bırakılmasını isteyen protestocular güvenlik güçleri ile çatıştı. Çatışmalar sırasında güvenlik güçleri protestoculara karşı göz yaşartıcı bomba kullandı. (Al Arabiya)

1 Mart: Venezuela Devlet Başkanı Hugo Chavez, Libya'da yaşanan gelişmeler için politik ortağı ve arkadaşı olan Libya lideri Muammer Kaddafi için ve isyancılar için barışçıl bir çözüm önerisinde bulundu. Chavez'e göre muhalif liderlerin ve hükümetin temsil edildiği bir diyalog komisyonu kurulmalı. (Al Arabiya)

2 Mart: Üzerindeki uluslararası baskı giderek artan Libya lideri Muammer Kaddafi, başkent Trablus'ta halka seslendi. Tüm dünyaya meydan okuyan Kaddafi, istifa etmeme yönündeki tutumunu sürdüreceğinin sinyalini verdi. (Peyamner)

2 Mart: İran, Libya'ya düzenlenmesi muhtemel olan bir askeri operasyon için Batı'yı uyardı. Yapılacak bir askeri operasyonun, Libya'yı Batı'nın askeri üssü haline getireceği iddia edildi. (Al Arabiya)

3 Mart: Irak'ın eski başbakanı İyad Allavi, yapılan son seçimlerde önemli bir başarı elde etmişti. Kazandığı temsiliyet gücüne rağmen koalisyonla kurulan Nuri El Maliki hükümetine katılmayacağını açıkladı. (Al Arabiya)

3 Mart: El Irakiye lideri İyad Allavi yapmış olduğu yazılı bir açıklama ile Irak Başbakanı Nuri Maliki'nin Ulusal Siyaset Stratejisi Konseyi'ni ihmal etmesi nedeni ile Irak Ulusal Siyaset Strateji Konseyi Başkanlığından çekildiğini açıkladı. (Peyamner)

4 Mart: Tunus'un devrik lideri Zeynelabidin Bin Ali'nin ardından geçici üçüncü hükümet için çalışmalar devam ediyor. Said Sebsi ise iki gün içinde yeni hükümeti açıklayacağını duyurdu. (Al Arabiya)

4 Mart: Oman'da yüzlerce kişi işsizliği protesto etmek ve politik reform talepleri ile gösteriler düzenledi. Ülkenin çeşitli bölgelerinde bir araya gelen göstericiler, Arap Dünyasındaki demokrasi dalgalanmasının Oman'a da geleceğini söylediler. (Reuters)

5 Mart: Yemen Devlet Başkanı Ali Abdullah Salih, muhalefetin yaptığı kendisini gönderme planlarını reddetti ve 2013'te görev süresi dolmadan görevi bırakmayacağını açıkladı. (Al Arabiya)

5 Mart: Oman'daki protestoların ardından, Oman Sultanı Sultan Kabus, protestocuların isteklerini karşılamak adına, hükümetindeki iki bakanı değiştirdi. (AFP)

5 Mart: Filistin Devlet Başkanı Mahmut Abbas, Filistin'in şuandaki sınırlarında kalmasını öngören hiçbir barış önerisini kabul etmeyeceklerini açıkladı. Öte yandan İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu'nun önümüzdeki haftalarda yeni bir barış planını açıklaması bekleniyor. (Al Arabiya)

6 Mart: Libya'da muhalefetteki güçleri, Londra'nın gönderdiği İngiliz delegasyonu ile görüşmeyi reddetti. Muhaliflerin sözcüsü Abdül Hafız Hoka, amaçlarının ne olduğunu bilmediğimiz kişilerle müzakere edebilecekleri hiç bir şey olmadığını dile getirdi. (Al Arabiya)

7 Mart: Oman Devlet Televizyonu'nun yaptığı açıklamaya göre, Oman Sultanı, Sultan Kabus, protestoların ardından, hükümette geniş çaplı değişiklik yapılması emrini verdi. (Al Arabiya)

7 Mart: NATO 24 saat boyunca Libya semalarını AWACS tipi uçaklar ile gözetlemeye başladı. Gözetleme amacının ise, Kaddafi güçlerinden sivil halkı korumak olduğu açıklandı. (Al Arabiya)

7 Mart: Amerika Birleşik Devletleri savunma planlayıcıları, Amerika'nın ve müttefiklerinin Libya'ya yapılacak olan muhtemel bir müdahalesi için, kara, deniz ve havadan müdahale planları hazırlıyorlar. (AFP)

8 Mart: El Irakiye Listesi'nin 8 parlamen-

teri yapmış olduğu açıklamada, El Irakiye listesinden ayrıldıklarını ve Hüseyin Allavi Başkanlığında Beyaz El Irakiye Grubunu kurduklarını duyurdular. (Peyamner)

9 Mart: Suudi Arabistan Dışişleri Bakanı Prens Saud El Faysal yaptığı açıklamada, diğer petrol ihracatçı ülkelerde de yaşanabilecek muhtemel protestolara karşın, çözüm için en iyi yolun protestolar değil diyalog olduğunu söyledi. (Al Arabiya)

10 Mart: Uluslararası Atom Enerji Kurumu'nun eski genel direktörü olan Muhammed El Baradei, bu yıl yapılması planlanan Mısır seçimlerinde, devlet başkanlığı için aday olacağını açıkladı. (Al Sumaria)

10 Mart: İngiltere'nin başkenti Londra'da resmi temaslarda bulunan Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas, İngiltere Dışişleri Bakanı William Hague ile bir araya geldi. Görüşmenin ardından düzenlenen ortak basın toplantısında Abbas, "Eylül ayında Filistin devletini kuracağımızı söz verdik" dedi. (Peyamner)

11 Mart: Yemen'de Cuma günü yapılan protesto mitingine "Dönüşü Olmayan Cuma" adını veren göstericiler, Devlet Başkanı Ali Abdullah Salih'in tekliflerinin isteklerini karşılayamadığını dile getirdi. (Al Arabiya)

13 Mart: Oman Sultanı, Sultan Kabus ülkesinde yaşanan protestolardan sonra, kendisinde bulunan yasama gücünü kısmi olarak seçilmiş konseye bırakma kararı aldı. (Al Arabiya)

14 Mart: Ürdün Hükümeti, muhalif İslami Hareket Cephesi lideri Hamza Mansur'un aldığı tehditlerden dolayı korunması için önlemler aldı. Halen Mısır'da bulunan Mansur'un evini iki polis aracı sürekli koruyor. (Al Arabiya)

14 Mart: İngiltere Başbakanı David Cameron, İngiltere'nin Libya ile bir savaş yaşanmasına asla niyeti olmadığını, ülkelerinin asla işgalci olarak

Libya'da bulunmayacağını dile getirdi. (Al Arabiya)

15 Mart: 200 Suudi asker ve 500 Suudi polisin Bahreyn'e girmesi üzerine, Şii muhalefet bunu bir savaş deklarasyonu ve işgal olduğunu iddia etti. Bunun üzerine İran, Bahreyn yönetimini yabancı müdahalelere karşı uyardı. (Al Sumaria)

15 Mart: Filistin Devlet Başkanı Mahmut Abbas, ulusal hareketlerindeki bölünmeyi sonlandırmak için, mümkün olan en kısa zamanda seçimlere gidilmesini teklif etti. (Al Arabiya)

15 Mart: Kerkük Valisi Abdurrahman Mustafa valilik görevinden istifa etti. Dr. Necmeddin Kerim yeni vali olarak atandı. (Peyamner)

16 Mart: Filistin Devlet Başkanı Mahmut Abbas, bir dahaki seçimlerde başkanlık için aday olmayacağını açıkladı. Ayrıca Abbas, yakın zamanda Gazze Şeridi'ne bir ziyaret gerçekleştirerek uzlaşma yolları arayacağını da sözlerine ekledi. (Al Arabiya)

16 Mart: Bahreyn televizyonu, Kral Hamad'ın ülkedeki kargaşalığı bastırmak amacıyla 3 ay süreli olağanüstü hal ilan ettiğini duyurdu. Kral Hamad'ın yayınladığı açıklamada, silahlı kuvvetler komutanına, ülkeyi geçen ay boyunca etkisi altına alan protesto gösterilerini sona erdirmek amacıyla her türlü tedbiri alma yetkisinin verildiği belirtildi. (Peyamner)

18 Mart: Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, Libya üzerinde uçuş yasağı uygulanmasına ve Libya lideri Muammer Kaddafi'nin sivillere saldırmasını engellemek için kuvvet kullanımına izin veren bir karar aldı. (Al Sumaria)

19 Mart: Suriye'nin Dar'a kentinde ve diğer kentlerde de diğer bölge ülkelerinde olduğu gibi protestolar patlak verdi. Suriyelilerin Beşar Esad yönetimini protestoları sırasında altı Suriyeli polisin müdahalesi sonucu hayatını kaybetti. (Al Sumaria)